

Genre (skrivegenre/skrivehandling):

En genre (skrivegenre) defineres som en bestemt **form** eller **stil** i fx en tekst – her ser vi imidlertid kun på det skriftlige, nemlig **skrivegenren** (nogle kalder også dette en *skrivehandling*).

Det er afgørende, hvis din skriveproces skal ende med et godt resultat, at du altid er klar over, hvilken skrivegenre, der forventes af dig i netop den tekst, du er i gang med!

Når du i din skrivning skal afgøre, hvilken skrivegenre du skal anvende, er det vigtigt, at du er bevidst om, hvilken [kommunikationssituation](#), din tekst skal opfylde og hvilket [taksonomisk niveau](#), på Blooms taksonomi over vidensniveauer, du skal opnå.

Der findes grundlæggende tre skrivegenrer:

- 1) Man kan **Informere om** noget
- 2) Man kan **Analysere** noget
- 3) Man kan **Diskutere** *for* eller *imod* noget

De tre skrivegenrer svarer til de tre forskellige taksonomiske niveauer, vi arbejder med på Middelfart Gymnasium og HF:

- 1) **Vidensniveauet** eller det **redegørende** niveau, 2) det **analyserende** niveau og 3) det **urde- rende/diskuterende** niveau (se Blooms taksonomi).

Alle skriveopgaver i alle fag, du møder på gymnasiet, vil kunne passes ind under disse tre niveauer. Det er dog vigtigt, at du taler med din lærer om hvilke specifikke krav, der er til netop den skrivegenre, der forventes i den enkelte opgave.

Her kan du se, hvilke skrivegenrer der findes, og hvordan de passer sammen med de taksonomiske niveauer:

Skrivegenre	Hvad kaldes det i fagene?	Taksonomisk niveau (Bloom)	
At Informere	Beskrive Forsøgsopstillingen/-forløbet... Referere Parafrasere Notere Opsummere Rapportere Redegøre Resultater	Lavt	Vidensniveau (redegørende niveau) Spørgsmål: Hvad/hvilket?
At Analysere	Dokumentere/citere Eftervise/Bevise Forklare Karakterisere Undersøge Ophavsanalysere (ophavsanalyse) Analysere (+fortolke, disse begreber kan ikke skilles ad) Behandling af forsøgsresultater (og resultater)	Højere	Det analyserende niveau Spørgsmål: Hvordan?
At Diskutere	Undersøge (niv. 3 typisk mest i dansk) Undre Sammenligne Debattere Diskutere Formulere en tese (hypotese) Reflektere Kommentere (kommentar) Perspektivere Fortolke Vurdere	Højt	Det vurderende/diskuterende niveau Spørgsmål: Hvorfor?

Hvad betyder ordene?

Herunder finder du en vejledning i, hvad de væsentligste ord i tabellen betyder. Igen er det dog vigtigt, at du spørger din lærer, for der kan være små nuanceforskelle fra fag til fag – eller måske snarere fra fakultet til fakultet.

Her skal teksten (det materiale du arbejder med) styre dig – du fremlægge/informerer om teksten/hvordan du har foretaget et forsøg:

Beskrivelse:

Materialer/Forsøgsopstillingen

Referere:

Her skal du beskrive fx et billede, som du observerer det.

Her skal du forklare hvordan din fremgangsmåde/forsøgsopstilling ser ud.

Her skal du gengive tekstens væsentligste pointer og samtidig være tro overfor tekstens disposition og kronologi.

<u>Parfrasere:</u>	En genfortælling af en tekst med egne ord.
<u>Notere:</u>	Her skal du nedskrive de vigtigste pointer evt. i stikordsform fx under et interview eller en fremlæggelse.
<u>Opsummere:</u>	Her skal du kort gengive centrale pointer fra fx en tekst eller en analyse.
<u>Resultater/rapportere:</u>	Her skal du føre rapport over fx din observationer/resultater i et forsøg.
<u>Resultater:</u>	Alle øvelsesresultater opstilles i en tabel og fremstilles evt. grafisk (husk enheder m.m.)
<u>Redegøre:</u>	Her skal du udvælge og forklare tekstens væsentligste pointer uden at tage stilling til dem. Brug gerne Toulmins argumentationsmodel. I naturvidenskab skal du redegøre for den hypotese, du ønsker at be- eller afkræfte, og for den teori, du benytter til at analysere dine resultater.

Her skal du styre og behandle teksten – du *analyserer/forklarer* teksten:

<u>Analysere:</u>	Her skal du med udgangspunkt i fagets analysemodeller se på tekstens enkeltdele med henblik på at indfange tekstens grundpointer. I naturvidenskab skal du lave en databehandling (analyse), som giver dig et resultat af dit forsøg.
<u>Dokumentere/citere:</u>	Her skal du udvælge væsentlige tekstplasser og anvende dem. (se under "Hjælp til dokumentation")
<u>Eftervise/Bevise:</u>	I det matematiske bevis skal du med udgangspunkt i forskellige veldefinerede forudsætninger give overbevisende argumenter for, hvorfor et udsagn er rigtigt.
<u>Behandling af forsøgsresultater:</u>	Forklar kortfattet, hvordan man ud fra måleresultaterne beregner forsøgsresultaterne (husk alle slutresultater).
<u>Forklare:</u>	Her skal du sætte en person ind i en sag, og forklare, hvorfor det hænger sådan sammen.
<u>Karakterisere:</u>	Beskrive nogen eller noget.
<u>Ophavsanalyser:</u>	Typisk i historiefaget (og andre fag) skal du bestemme en kildes/teksts tilblivelsessituation bl.a. med henblik på at finde dens tendens/bias (engelsk) – "en ophavsanalyse".

Her skal du se teksten i en større sammenhæng og sætte den ind i dens kontekst (sammenhæng):

<u>Undersøge:</u>	Her skal du med udgangspunkt i et konkret problem/tekst bevæge dig dybere ind i emnet og gøre læseren klogere.
<u>Undre sig:</u>	Her skal du formulere et problem, med udgangspunkt i noget du finder underligt eller tilsyneladende modsigende/uforklarligt. Det er et godt udgangspunkt for enhver opgave.
<u>Sammenligne:</u>	Her skal du holde noget op imod noget andet med henblik på at finde forskelle og/eller ligheder.
<u>Debattere:</u>	Typisk en mundtlig disciplin (men kan også optræde i skriftlige opgaver) der minder om diskussionen, men med en mere personlig vinkling.
<u>Diskutere:</u>	Ordet diskussion kommer af latin "discussio", der egentlig betyder at ryste frem og tilbage. Målet for en diskussion er altså ikke at vinde, men at belyse en sag fra flere sider. Her skal du altså veje to eller flere

teksters holdninger og argumenter op imod hinanden og først derefter tage stilling til debatten.

I naturvidenskaberne skal du diskutere resultaterne af dit forsøg og komme med bud på eventuelle fejlkilder som kunne ligge til grund for de afvigelser der evt. er fra hypotesen (det forventede resultat). På baggrund af diskussionen kan du lave en konklusion på dit forsøg.

Formulere en tese (hypotese):

Her skal du med udgangspunkt i din viden og de observationer, du har gjort, formulere en forklaringsmodel, der kan forklare et fænomen.

Reflektere:

Her skal du med udgangspunkt i en konkret tekst bevæge dig mod en abstrakt eller filosofisk tænkning og gøre læseren klogere på et emne.

Kommentere (kommentar):

Her skal du med udgangspunkt i faglig viden bedømme fx en politisk kampagne (typisk samfundsfag).

Fortolke:

Her skal du udlægge en tekst – du skal altså vha. af analytiske værktøjer finde frem til en teksts dybere betydninger. Ofte bruges begrebet ”at læse mellem linjerne” i teksten.

Perspektivere:

Her skal du sætte din tekst op imod noget der er uden for teksten/emnet selv. Fx forklare, hvordan teksten en del af den samtid den er skrevet i – eller hvordan den er speciel i forhold til den samtid, den er skrevet i.

Konkludere:

Sammenfatte et svar på opgavens problemformulering – husk ingen nye oplysninger i en konklusion.

Vurdere:

Her skal du med udgangspunkt i din faglighed (og evt. i mindre omfang din egen holdning) bedømme kvaliteten af et produkt.